Handledning till *Livet på internet*

Förförståelse, reflektion, bildanalys, skrivuppgift, kommunikation, söka information och träna källkritik

Ämne: Svenska, bild och samhällsorienterade ämnen
Målgrupp: Anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt bokcirklar för personer med IF
Lektionstyp: Förförståelse, reflektion, bildanalys, skrivuppgift, kommunikation, söka information och träna källkritik
Lektionsåtgång: 4-11
Bokens ISBN: 978-91-89149-06-9

Om boken och handledningen

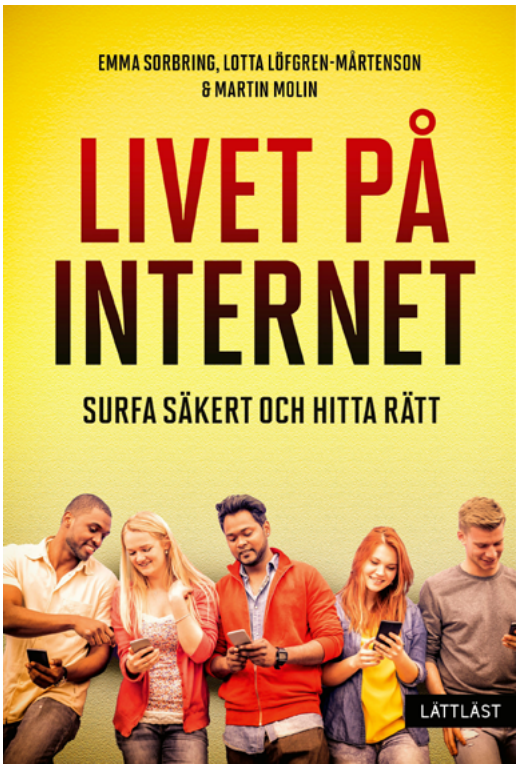

En stor del av livet finns idag på internet. Där kan vi läsa nyheter, handla, kolla film, hänga med kompisar och betala räkningar. Men för många kan internet vara utmanande.

En grupp som använder internet mindre än andra är unga personer med intellektuell funktionsnedsättning, IF. Det kan finnas många orsaker till det. Men alla har rätt att vara på internet. Alla har rätt att känna sig trygga där.

Livet på internet – Surfa säker och hitta rätt är skriven av tre forskare som har pratat med unga med IF om internet. I boken får du information, tips och råd om hur du kan tänka för att våga vara på nätet och samtidigt känna dig trygg.

Här kan du läsa ett smakprov ur boken: https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789189149069/partner/smakprov

Handledningen är framtagen av Jenny Friman, kulturpedagog på Kulturcentrum Skåne. Kulturcentrum Skåne är en kulturarbetsplats, öppen verksamhet samt en eftergymnasial treårig kulturutbildning för personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning.

Du hittar fler lektioner på mtm.se/skola/lektioner-och-handledningar.

Vad är internet?

1. Prata om internet!

Prata med din grupp om internet – vad är internet egentligen? När ni pratar får deltagarna testa sina tankar och samtidigt ta del av andras. Välkomna alla tankar, funderingar och frågor.

Tydliggör och visualisera allas tankar i en mindmap på till exempel en whiteboard. Det är ett bra sätt att visuellt strukturera upp vad internet är och låta alla känna att deras tankar är viktiga. Kanske får ni i detta arbete få syn på återkommande teman och frågor som ni behöver jobba vidare med.

Frågorna nedan kan ge stöd i samtalet:

• Vad använder du internet till?

• Vad skulle du vilja lära dig mer om?

• Finns det saker du inte förstår
eller klarar av med internet?
Hur gör du då?

• Varifrån får du information på nätet?
Hur vet du att det du läser är sant?

I samband med detta arbete kan ni gärna läsa inledningen till *Livet på internet* samt kapitlet **Surfa, spela spel och ha kul** (s. 11). Ni kan läsa en och en, i par, eller högt i grupp.

Exempel på hur en sådan mindmap skulle kunna komma att se ut:

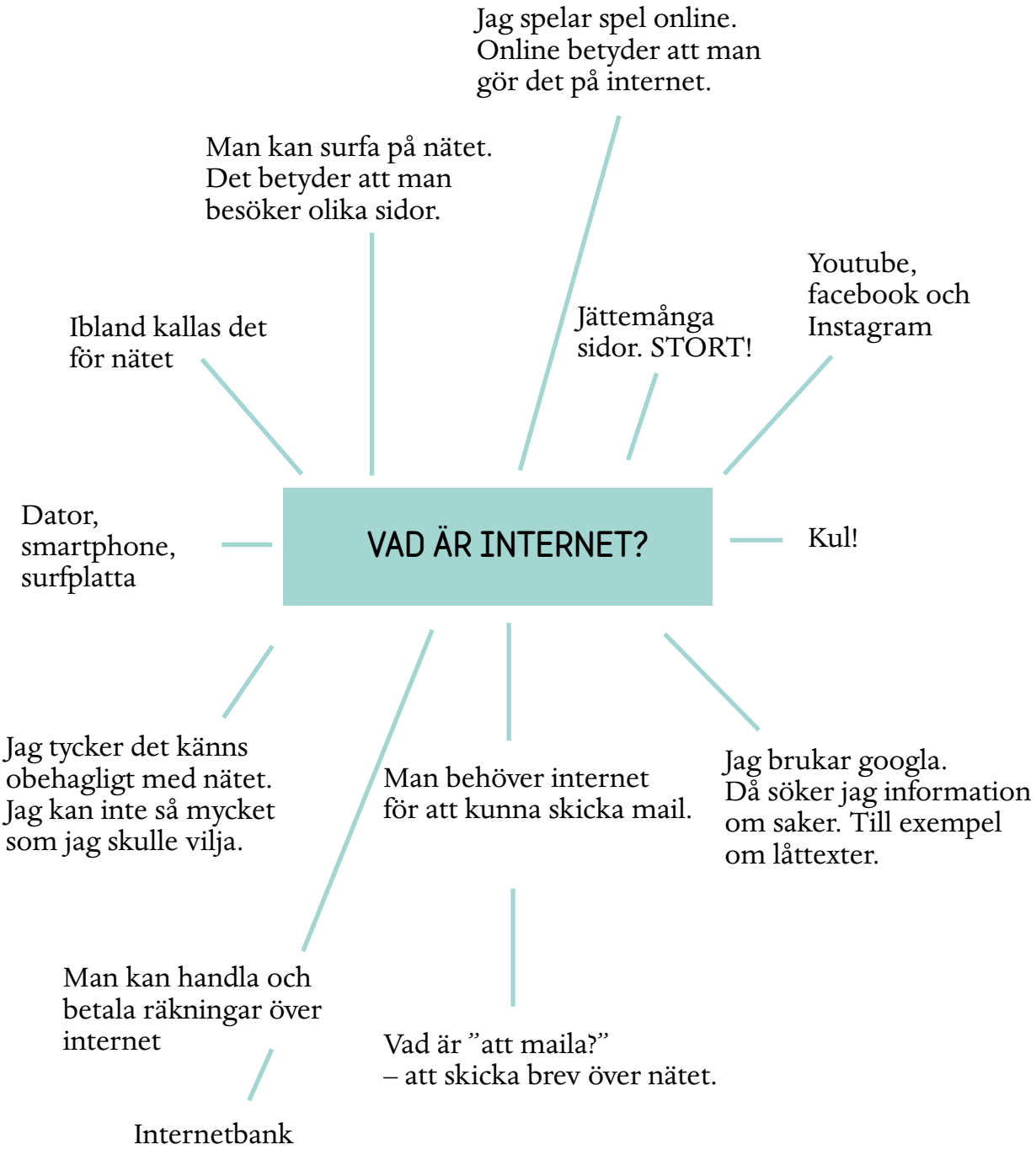

2. Fråga och hitta svar

Låt varje deltagare formulera något de undrar om nätet. Sammanställ en lista över frågorna och jobba med dem efter tema. Sök svaren i boken *Livet på internet*, i samtal med varandra och på nätet. Testa er fram. Låt frågorna och svaren vara synliga på en vägg/whiteboard under tiden ni arbetar med ämnet.

Längst bak i boken finns en ordlista över ord man kan undra över.
Kanske finner ni under arbetet fler ord som behövs läggas till?

3. Bra och dåligt med internet

Låt din grupp fundera över

- vad de tycker är bra eller användbart med internet
- vad de tycker är svårt eller dåligt med internet

Gör två spalter på ett stort papper eller en whiteboard. Skriv upp gruppens tankar och låt dem diskutera. Läs gärna kapitlet **Stöd och hjälp** (s. 71) i *Livet på internet* när ni diskuterat det som är svårt eller dåligt med internet.

Kommunicera på internet

Internet handlar mycket om kommunikation. Man kan umgås med sina kompisar och hitta nya vänner via sociala medier, mejla och samtala via skärmarna. Läs gärna kapitlet om **Vänskap, kärlek och sex på nätet** (s. 31) innan ni jobbar vidare med följande uppgifter.

1. Förstå emojis

När vi pratar med varandra i riktiga livet kan vi se om någon ler eller ser arg ut. Det går inte i skrift. Då kan emojis vara bra för att förstärka vad du menar. Men emojis kan också förvirra.

Prata om emojis! Vad är emojis? Brukar deltagarna använda emojis?
Är de enkla eller svåra att tolka?

- Ge varje deltagare varsin utskrift av nästa sida.
  Låt dem skriva förklaringar till vilka känslor
  emojisarna försöker visa.

- Skriv ut ett ex av nästa sida. Klipp ut emojisarna. Laminera dem gärna. Låt sedan deltagarna komma med förslag på meningar som passar till varje emoji. Skriv upp meningarna på en tavla. Testa sedan att byta ut emojisarna och se om det förändrar betydelsen av meningen.

Vad betyder emojisarna?

2. Skapa en egen emoji

Låt alla i gruppen hitta på varsin egen emoji. Vad betyder den?
När passar det att använda den? Varför behövs den?

3. Prata om missförstånd

Samtala om varför det ibland uppstår missförstånd när vi skriver med varandra.
Vad är det vi har i verkliga livet som vi förlorar över nätet?
Vad kan man göra om det blir missförstånd eller om man inte riktigt förstår?

4. Träna på att mejla

Det finns många sätt att ha kontakt med andra på nätet. Sociala medier, dejtingsidor och mejl. Just mejl kan vara extra utmanande. Det kan vara krångligt att starta upp ett konto och komma ihåg inloggningsuppgifter. Men det är en viktig och rolig del i att använda internet.

Ta kontakt med en annan klass, en lärare på skolan, en annan daglig verksamhet eller annat boende i kommunen. Se om de vill mejlväxla med er!
Eller dela upp gruppen i två delar för att mejla sinsemellan.

Skapa ett mejlkonto för ändamålet.

Ni kan exempelvis mejla om just internet:
Vad ni tänker och känner inför internet?
Ställ frågor till mottagarna.

Låt eleverna/deltagarna vara delaktiga i både att formulera mejl, skicka, och öppna mottagna mejl.

Hjälp gärna deltagarna att registrera egna mejladresser om det är något de önskar.

5. Skapa en egen hemsida eller blogg

Arbetar din grupp med någonting kreativt? Ett utmärkt sätt att aktivt bruka nätet och samtidigt dokumentera ett arbete eller en process är att starta blogg. Eleverna/deltagarna kan berätta om vad de arbetar med, lägga upp bilder och filmer på arbetet. Det finns flera sidor som kostnadsfritt erbjuder enkla bloggar. Det är lättare än du kanske tror!

Söka information

Inför denna uppgift kan ni först gärna läsa om källkritik på s. 15 samt kapitlet **Köpa biljetter, boka tider och betala räkningar** (s. 61).

Ställ en fråga som eleverna/deltagarna ska försöka hitta svar på.

Exempel:

Jag vill boka biljetter till en teaterföreställning
på stadsteatern i Malmö på lördag.
Hur ska jag göra?

Låt frågan vara tydlig på vägg/whiteboard.

Alla får arbeta vid dator eller ipad. Arbeta gärna i par om det är möjligt.
När alla har undersökt frågan får de redovisa sina svar och hur de hittade svaret.

Troligtvis stöter de på problem längs vägen. Den som söker på fel ord, till exempel bara **Malmö** får tusentals träffar som inte har med teater att göra.

Men den som skriver in **Teater Malmö** får också massor av förslag. Vilken sida ska man välja? Diskutera hur ni kan lösa de olika problem som eleverna/deltagarna stöter på.

Efteråt har ni förhoppningsvis ett svar (eller flera!) som går att skriva upp jämte frågan.